

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 617/2024-42

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľky [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

[REDACTED], zastúpených Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Janči, s. r. o., Dončova 1451/21, Ružomberok, proti príkazu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 11Tp/25/2023-3-V-OSLM z 31. októbra 2023 na domovú prehliadku takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka a sťažovateľ sa ústavnými sťažnosťami doručenými ústavnému súdu 12. januára 2024 domáhajú vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 21 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) príkazom okresného súdu sp. zn. 11Tp/25/2023-3-V-OSLM z 31. októbra 2023. Sťažovatelia navrhujú napadnutý príkaz okresného súdu zrušiť, priznať im každému finančné zadostučinenie vo výške 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom. Uznesením č. k. PLs. ÚS 14/2024-5 z 24. januára 2024 boli ústavné sťažnosti sťažovateľov spojené na spoločné konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Východ ČVS: PPZ-129/NKA-VY3-2023 zo 6. júla 2023 bolo začaté trestné stíhanie vo veci podozrenia zo spáchania zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3 Trestného zákona a obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných

látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 4 písm. b) a c), ods. 6 písm. b) a d) Trestného zákona na v ňom uvedenom skutkovom základe. Prokurátor Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš navrhol 27. októbra 2023 vydanie príkazu na vykonanie domovej prehliadky, sudca pre prípravné konanie okresného súdu vydal 31. októbra 2023 napadnutý príkaz. Domová prehliadka sa vykonala 16. novembra 2023, pričom aj na jej základe bolo 18. novembra 2023 sťažovateľovi a iným osobám vznesené obvinenie pre podozrenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podľa § 172 ods. 4 písm. c), ods. 5, 6 písm. b) a ods. 7 písm. c) Trestného zákona. Sťažovateľka nebola v danej veci obvinená.

3. Okresný súd považoval návrh prokurátora za dôvodný a napadnutým príkazom nariadil domovú prehliadku v dvoch označených rodinných domoch (dom so súp. č. ■■■ v podielovom spoluvlastníctve sťažovateľa, ■■■ a sťažovateľky; dom č. ■■■ vo výlučnom vlastníctve sťažovateľa). Príkaz odôvodnil existenciou dôvodného podozrenia, že sťažovateľ má v rodinných domoch, v ktorých sa zdržiava (v jednom z nich má evidovaný trvalý pobyt), veci súvisiace s trestnou činnosťou, najmä omamné látky, psychotropné látky a predmety priamo súvisiace s ich zadovážaním, prechovávaním a predajom. Sťažovateľovo podozrenie vyplýva z prostriedkov operatívno-pátracej činnosti, úradných záznamov k lustráciám osôb, operatívneho zisťovania prostredníctvom spolupracujúcich osôb, operatívnych previerok, informácií získaných používaním informačno-technických prostriedkov, pričom sťažovateľ má byť hlavným dodávateľom drog pre ■■■ a ■■■ a participovať na tom má aj priateľka sťažovateľa ■■■. ■■■ a ■■■ majú ďalej v byte v meste ■■■ držať, prechovávať a distribuovať bližšie neurčené množstvo omamných a psychotropných látok, ako aj predmety na ich výrobu, spracovanie a distribúciu a iné zariadenia, resp. finančné prostriedky či listinné materiály súvisiace s vyšetrovanou trestnou činnosťou. Podozrenie zosilňujú výpovede dvoch utajených svedkov, ktorí popísali priebeh páchania drogovej trestnej činnosti, ich výpovede nemožno považovať za všeobecné a neadresné. Zadovážené dôkazy vytvárajú dostatočne silné podozrenie, že vykonanie domovej prehliadky môže objasniť páchanie závažnej trestnej činnosti podozrivých osôb. Prehliadka sa vzťahuje na domy vrátane prísluších pozemkov, ktoré tvoria jeden celok a tento je užívaný podozrivým sťažovateľom a jeho priateľkou.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Napadnutý príkaz okresného súdu je zmätočný a neodôvodnený, pretože nereaguje na to, že predmetný rodinný dom je v podielovom spoluvlastníctve troch podielových spoluvlastníkov (sťažovateľky, sťažovateľa a ■■■), každého so spoluvlastníckym podielom vo veľkosti 1/3. Okresný súd nevzal do úvahy, že rodinný dom pozostáva z troch samostatných bytových jednotiek so samostatnými vstupmi a každá sa nachádza na samostatnom poschodí. Sťažovateľka je výlučnou užívateľkou bytu na 2. poschodí, sťažovateľ je výlučným užívateľom bytu na 3. poschodí a ■■■ je výlučným užívateľom bytu na 1. poschodí. Z príkazu je nezistiteľné, prečo malo byť zasahované do základných práv ostatných spoluvlastníkov rodinného domu, ak osobou údajne podozrivou z trestnej činnosti je len jeden spoluvlastník – sťažovateľ. Sťažovateľka nebola nikdy podozrivá z trestnej činnosti, nie je proti nej vedené trestné stíhanie. Medzi výrokom príkazu a odôvodnením je zjavný rozpor z pohľadu vecí, ktoré sa majú hľadať.

5. Napadnutý príkaz trpí dvoma materiálnymi vadami, a to neurčitost'ou výroku spočívajúcou v nedostatočnej špecifikácii vecí, ktoré mali byť zaistené, a nedostatočnou identifikáciou priestorov, v ktorých sa mala prehliadka vykonať. Neurčitost' vymedzenia príkazu viedla k neurčitosti a nesplniteľnosti výzvy na dobrovoľné vydanie vecí a inštitút prehliadky sa obmedzil na tzv. „fishing expedition“, teda na náhodné hľadanie vecí, ktoré by sa mohli v budúcnosti hodiť.

6. Okresný súd nebol príslušný na vydanie príkazu na domovú prehliadku z dôvodu nesprávnej kvalifikácie skutku (jeho podkvalifikácie) zo strany orgánov činných v trestnom konaní. Vecne a miestne príslušným súdom mal byť Okresný súd Žilina, a preto ak v danej veci konal okresný súd, došlo k zásadnému zásahu do práva sťažovateľov na spravodlivý súdny proces, konkrétne do práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi. Záver o nepríslušnosti preukazuje aj uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 2Tpo/66/2023-297 z 19. decembra 2023.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní ústavný súd potom preskúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv garantovaných ústavou, listinou a dohovorom v súvislosti s nariadenou a vykonanou domovou prehliadkou rodinných domov sťažovateľa a sťažovateľky.

III.1. O ústavnej sťažnosti sťažovateľa:

9. Plénum ústavného súdu uznesením sp. zn. Plz. ÚS 1/2024 zo 7. mája 2024 zjednotilo právne názory viacerých predchádzajúcich rozhodnutí ústavného súdu. Podľa tohto rozhodnutia ústavná sťažnosť pre porušenie ústavných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2 a čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 8 dohovoru osoby, ktorá je v trestnom konaní podozrivá, obvinená alebo obžalovaná, príkazom súdu na vyhotovenie záznamov je podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná, keďže zákonom priznaným právnym prostriedkom nápravy je § 2 ods. 12 Trestného poriadku, podľa ktorého orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia len dôkazy získané zákonným spôsobom, a § 119 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého za dôkaz môže slúžiť všetko, čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

10. Sťažovateľ má v prebiehajúcom trestnom konaní postavenie obvineného. Na jeho ústavnú sťažnosť sa použijú primerane závery zjednocujúceho stanoviska. Trestné konanie vedené proti sťažovateľovi je v štádiu prípravného konania. Je úlohou orgánov činných v trestnom konaní a prípadne následne súdov, aby sa vysporiadali s námietkami sťažovateľa o nezákonnosti príkazov a na ich základe zabezpečených dôkazov, a preto je ústavná sťažnosť sťažovateľa neprípustná podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde a je potrebné ju odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.2. O ústavnej sťažnosti sťažovateľky:

11. Sťažovateľka na rozdiel od sťažovateľa nie je obvinená, preto nemá otvorený prístup k poskytnutiu ochrany označených práv tak ako sťažovateľ. Ústavný súd sa preto bude vecne zaoberať tvrdeniami o porušení jej označených práv. Niektoré závery týkajúce sa sťažovateľky sú však aplikovateľné aj vo vzťahu k sťažovateľovi, pretože ich argumentácia je úplne zhodná (namietajú aj porušenie práv toho druhého, pozn.). Je možné vnímať ich ako vecné odpovede nad rámec záveru o neprípustnosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

12. Ochrana obydlia je súčasťou širšej kategórie ochrany súkromia, ktorá je zakotvená vo viacerých článkoch ústavy (čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 1), no v dohovore je obsiahnutá len v čl. 8. Obsah základných práv podľa ústavy je potrebné vykladať v intenciách korešpondujúcich práv podľa dohovoru a rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (II. ÚS 467/2022, IV. ÚS 347/2022, I. ÚS 479/2022)]. Pri sťažnostiach pre porušenie čl. 8 dohovoru upriamuje ESLP svoju pozornosť na skúmanie ospravedlniteľnosti takéhoto zásahu z pohľadu limitov vymedzených čl. 8 dohovoru. Najprv sa posudzuje legalita, teda či k zásahu došlo na základe zákona, následne legitímnosť, teda či k zásahu došlo pre účely niektorého zo záujmov podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru, a napokon proporcionalita, teda či zásah bol nevyhnutný na dosiahnutie sledovaného cieľa. V záujme rešpektovania proporcionality ESLP zvýraznil potrebu selektovať z viacerých dostupných možností na dosiahnutie cieľa tak, aby bola zachovaná rovnováha medzi právom jednotlivca na súkromie a záujmami štátu (rozsudok ESLP z 28. 1. 2003 vo veci Peck proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 44647/98).

13. V posudzovanom prípade došlo k obmedzeniu domovej slobody sťažovateľky na zákonom podklade, ktorý predstavuje § 99 a nasledujúce ustanovenia Trestného poriadku, pričom toto obmedzenie sledovalo legitímny cieľ – verejný záujem na odhalení a objasnení trestnej činnosti. Argumentáciu sťažovateľov možno v princípe zhrnúť pod námietku zákonnosti, prípadne proporcionality, pretože vyčítali nedostatky odôvodnenia a výroku príkazu, nedostatočný opis vecí, ktoré mali byť odňaté, a nepríslušnosť okresného súdu. Naplnenie ostatných kritérií sťažovateľa bližšie nenamietali.

14. Podľa § 162 Trestného poriadku súd rozhoduje rozsudkom, trestným rozkazom alebo príkazom, kde to zákon výslovne ustanovuje. Orgány činné v trestnom konaní rozhodujú formou príkazov aj v prípade invazívnych zásahov do ľudských práv a slobôd. Ide o rozhodovanie v prípravnom konaní, keď sa na ich základe získavajú dôkazy dôležité pre ďalšie vedenie trestného konania. Podľa § 181 ods. 2 Trestného poriadku písomné vyhotovenie príkazu musí obsahovať odôvodnenie vtedy, kde to zákon výslovne ustanovuje. Podľa § 100 ods. 1 Trestného poriadku príkaz na domovú prehliadku musí byť vydaný písomne a musí byť odôvodnený. V príkaze sa uvedie opis vecí alebo opis osoby, ktorá sa má zaistiť pri domovej prehliadke, ak je známa. Primerane sa na príkaz použijú aj ustanovenia o (odôvodnení) rozsudku.

15. Požiadavky na kvalitu odôvodnenia príkazov sa odvíjajú aj od štádia trestného konania, v ktorom sú vydávané. V počiatočných štádiách trestného konania nemožno od odôvodnenia príkazov vyžadovať takú kvalitu odôvodnenia, aká sa vyžaduje od rozhodnutí, ktorými sa trestné konanie alebo jeho štádium finalizuje. Orgán činný v trestnom konaní v počiatočnom štádiu konania vyhladáva dôkazy, a preto nedisponuje takým množstvom informácií na odôvodnenie príkazov,

keďže informácie dôležité pre trestné konanie aj na základe príkazov získava (IV. ÚS 347/2022). Vzhľadom na to, že vykonaním príkazu na domovú prehliadku dochádza k invazívnemu zásahu do práva na súkromie, je dôležité, aby súd racionálne odôvodnil potrebu vykonania domovej prehliadky konkrétnymi skutočnosťami zaoberajúcimi sa jednak legitímnym cieľom – verejným záujmom na odhalení trestnej činnosti, ako aj proporcionalitou, teda tým, či vykonanie domovej prehliadky prevažuje nad ochranou súkromia (II. ÚS 467/2022). Súd má pred vydaním príkazu na domovú prehliadku skúmať najmä to, (i) či existuje dôvodné podozrenie, že v obydli sa nachádza vec dôležitá pre trestné konanie, (ii) či existuje nebezpečenstvo zmarenia, zničenia či straty tejto veci, (iii) či je možné vec zaistiť menej invazívne ako domovou prehliadkou. To umocňuje požiadavku racionálneho odôvodnenia príkazu, a to aj z toho aspektu, že osoba dotknutá realizáciou príkazu nemá oprávnenie dať ho preskúmať opravným prostriedkom v systéme všeobecného súdnictva.

16. Povinnosť riadneho odôvodnenia nie je porušená, ak je rozhodnutie založené na podrobnej a detailnej žiadosti prokurátora (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-349/21). Dôležité je, aby príkaz bol autentickým záverom súdu, čomu nebráni pridrižovanie sa súdu argumentov v žiadosti prokurátora.

17. Otázka, či je odôvodnenie príkazu v súlade s ústavnými požiadavkami, je spôsobilá byť predmetom ústavného prieskumu zameraného na to, či sa všeobecný súd primerane zaoberal posudzovaním kritérií legitimacy a proporcionality nariadenia domovej prehliadky, ktorú uprednostnil pred ústavne chránenou hodnotou základného práva na ochranu súkromia.

18. Kritérium proporcionality aplikované pri posudzovaní zásahov do súkromia vyžaduje adekvátne vyváženie dvoch navzájom si konkurujúcich záujmov, v konkrétnom prípade záujmu sťažovateľa (garancia domovej slobody), na druhej strane verejného záujmu na odhalení trestnej činnosti a na potrestaní páchatel'ov. Z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti príkazu je rozhodujúce, či bol zásah do súkromia primeraný, teda či zodpovedal požiadavke proporcionality. Inak povedané, či súd zohľadnil všetky relevantné okolnosti prípadu, ktorými boli povaha vyšetrovaného trestného činu, pozícia sťažovateľa vo veci, potenciálne možnosti orgánov činných v trestnom konaní pri zabezpečovaní dôkazov a špecifikácia rozsahu vykonania domovej prehliadky.

19. Judikatúra ESĽP v súvislosti so zásahmi do domovej slobody zvykne pri posudzovaní kritéria proporcionality v prvom rade skúmať, či boli dotknutému subjektu poskytnuté dostatočne účinné záruky proti zneužitiu domovej prehliadky v podobe súdnej kontroly vykonanej spravidla formou predchádzajúceho súhlasu sudcu s domovou prehliadkou.

20. Podľa ústavného súdu dôvody, ktoré okresný súd vo vydanom príkaze prezentoval, neboli zjavne nedostatočné či zmätočné a spolu s návrhom prokurátora a ďalšími podkladmi poskytovali podrobnú identifikáciu dôvodov zakladajúcich podľa názoru orgánov činných v trestnom konaní u sťažovateľa dôvodné podozrenie z účasti na vyšetrovanej trestnej činnosti, na čo logicky nadväzoval záver o možnej prítomnosti vecí súvisiacich s predmetnou trestnou činnosťou v obydli ako celku, hoci bol sčasti užívaný aj sťažovateľkou a inými osobami. Príkaz na domovú prehliadku spolu s ostatnými podkladmi, na základe ktorých bol príkaz vydaný, poskytovali dostatočne rozsiahlu špecifikáciu dôvodov prehliadky obydli sťažovateľ'ov. Prerokovaná vec sa preto ústavnému súdu nejaví byť postihnutá nedostatkom racionálnej úvahy súdu.

21. Namietaný príkaz na domovú prehliadku bol vydaný v už začatom trestnom konaní vo veci drogovej trestnej činnosti. Sudca pre prípravné konanie odôvodnil namietaný príkaz s poukazom na dôvodné podozrenie zo spáchania trestných činov podľa § 172 ods. 3 Trestného zákona a § 172 ods. 4 písm. b) a c), ods. 6 písm. b) a d) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že vo období najmenej od januára 2023 do začatia trestného stíhania mala na území okresu [REDAKOVANÉ] pôsobiť skupina minimálne troch osôb na účely distribúcie metamfetamínu a kokaínu s cieľom získať neoprávnený majetkový prospech tým spôsobom, že jedna osoba zabezpečovala tieto psychotropné látky pravidelne vo väčšom množstve z nezistených zdrojov, ktoré boli na Slovensko aj v jeho rámci prepravené nezisteným spôsobom, na nezistených miestach na území okresu boli uskladnené, rozdelené na potrebné množstvá, kde dochádzalo k predaju prostredníctvom ďalších dvoch osôb na základe osobnej požiadavky alebo cez šifrované aplikácie v meste [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v rôznych množstvách za sumu najmenej 40 eur za gram metamfetamínu neustálenému počtu dílerov, ktorí ich odpredávali ďalej. Sudca pre prípravné konanie uviedol aj ďalšie zistenia orgánov činných v trestnom konaní, z ktorých vyplývalo podozrenie vo vzťahu k sťažovateľovi.

22. Postavenie sťažovateľa ako podozrivého sa opieralo o uchopiteľné dôvody. Podľa ústavného súdu už povaha trestnej činnosti, pre ktorú sa trestné konanie vedie, umožňuje odôvodnene predpokladať existenciu fyzických alebo elektronicky uchovaných dôkazov týkajúcich sa stíhanej drogovej trestnej činnosti, na ktorej mal v rozhodnom období participovať sťažovateľ. Potenciálne relevantné dôkazy ako omamné látky, zariadenia na výrobu, prípravu, spracovanie, používanie a distribúciu týchto látok, nosiče, na ktorých sa informácie súvisiace so stíhanou trestnou činnosťou môžu nachádzať, technické prostriedky na komunikáciu či peňažné prostriedky pochádzajúce z predaja alebo určené na nákup omamných látok ani podľa názoru ústavného súdu nebolo možné zabezpečiť inak ako ich zaistením u osoby, ktorá nimi mohla disponovať. Menej invazívne možnosti orgánov činných v trestnom konaní zadovážiť si veci dôležité pre trestné konanie mimo obydli sťažovateľa teda boli v rámci trestného konania obmedzené.

23. Sťažovateľka ako podielový spoluvlastník dotknutého obydli (rodinného domu súp. č. [REDAKOVANÉ]), ktorého užívanie mal právne dovolené aj sťažovateľ (otec sťažovateľky), niesla primerané riziko prípadného zásahu do svojho súkromia, ktorý bol s touto osobou spojený, hoci fakticky bolo obydlie vnútorne členené na bytové jednotky. Nie je neobvyklé, že rodinný dom obýva viac osôb, často ide aj o príslušníkov jednej rodiny, vzhľadom na čo je možné, že veci dôležité pre trestné konanie sa ľahko môžu nachádzať, resp. byť ukryté aj v miestnostiach, ktoré vo väčšej miere slúžia inému členovi rodiny, ako je práve podozrivý. Z výpisu z listu vlastníctva, ktorý sťažovatelia priložili k ústavnej sťažnosti, pritom v žiadnom smere nevyplýva, že by sa dom so súp. č. [REDAKOVANÉ] vnútorne stavebne členil na samostatné bytové jednotky, a teda pri vydaní napadnutého príkazu neexistoval podklad, na základe ktorého by okresný súd mohol dospieť k záveru o existencii viacerých samostatných bytových jednotiek v rodinnom dome (II. ÚS 393/2024). Podstatné pre posúdenie veci preto je, či v relevantnom čase nariadenia domovej prehliadky predostrel súdny príkaz dostatočné argumenty osvedčujúce dôvodné podozrenie (nie absolútnu istotu) o prítomnosti veci dôležitej pre trestné konanie v dotknutom obydli. Rozhodovanie o dôvodoch na nariadenie prehliadky môže byť zo svojej podstaty vedené iba v rovine určitej pravdepodobnosti (nie istoty), pretože v prípravnom konaní zhromaždené dôkazy a iné informácie nie sú úplné. Dôvodom na zrušenie napadnutého príkazu by mohli byť len celkom absentujúce odôvodnenie či iný závažný

exces majúci ústavnoprávnu dimenziu (pozri napr. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1675/12 z 5. februára 2013).

24. Námitku o nedostatočnom racionálnom odôvodnení napadnutého príkazu a nevysvetlení potreby prehľadávať byt osoby, ktorá nie je podozrivou, ústavný súd nepovažuje za spôsobilú na založenie záveru o porušení označených práv sťažovateľky. Ústavný súd v minulosti nezistil ústavnoprávne nedostatky ani v prípade prehliadok u sťažovateľov, ktorí neboli podozrivými (IV. ÚS 69/2024, II. ÚS 508/2024, II. ÚS 393/2024). Z odôvodnenia napadnutého príkazu, ktorý nevyhnutne nadväzuje na skutočnosti zistené orgánmi činnými v trestnom konaní a zhrnuté v návrhu prokurátora, je dostatočne zrejmé, že podozrivou osobou bol v uvedenom čase sťažovateľ, ktorý bol oprávnený užívať obidve nehnuteľnosti uvedené v napadnutom príkaze (domy súp. č. ■■■ a ■■■). Sťažovateľka nenamieta, že zistenú mieru podozrenia zo spáchania trestných činov možno hodnotiť ako objektívne nerozumnú. Prokuratúra upriamovala pozornosť aj na sofistikovaný spôsob páchania, na charakter trestnej činnosti a trestnú minulosť osôb, ktoré odôvodňovali predpoklad, že by nedošlo k dobrovoľnému vydaniu vecí, a na možnosť ich zničenia.

25. Ústavný súd nezistil namietaný zjavný rozpor výroku a odôvodnenia napadnutého príkazu z pohľadu hľadaných vecí. Vo výroku, ako aj v odôvodnení sa ako predmety, ktoré sa majú zistiť a zaistiť, uvádzajú nielen omamné a psychotropné látky a predmety súvisiace s ich zadovážovaním, prechovávaním a predajom, ale aj ďalšie predmety (zariadenia určené na komunikáciu, vyhotovenie obrazových a zvukových záznamov, pamäťové a dátové nosiče, listiny zaznamenávajúce vyšetřovanú trestnú činnosť, finančné prostriedky získané predmetnou činnosťou, listinné materiály k bankovým účtom a vzťahujúce sa na použitie prostriedkov, ďalšie súvisiace veci). Podľa zistenia ústavného súdu možno, naopak, tvrdiť, že v zásade ide o zhodné uvedenie predmetov vo výroku a v odôvodnení napadnutého príkazu.

26. Rozsah domovej prehliadky bol v príkaze náležite limitovaný, keďže príkaz obsahoval pomerne presnú identifikáciu vecí, na ktoré sa mala prehliadka sústrediť a obmedziť. Je pochopiteľné, že technické zariadenia slúžiace na prenos a uchovávanie dátových informácií nemožno v danom štádiu konania identifikovať presne, ale len druhovo (počítače, USB kľúče a iné technické zariadenia), rovnako jasne je identifikovaný okruh fyzicky existujúcich dôkazov (omamné látky, finančné prostriedky, listinné materiály atď.). Stotožnenie vecí dôležitých pre trestné konanie v napadnutom príkaze tak ústavný súd považuje za udržateľné. Sťažovateľmi namietaná časť výroku „*ďalšie veci súvisiace s vyšetřovanou trestnou činnosťou*“ sa pri zúženom zameraní sa len na ňu javí byť všeobecná, avšak po zohľadnení predchádzajúcej časti výroku je zrejmý cieľ, ktorý sa má dosiahnuť, zadováženie dôkazov súvisiacich s trestnou vecou, v rámci ktorej bol príkaz vydaný. Ústavný súd sa preto nestotožnil s výhradou o príliš širokom či neurčitom formulovaní napadnutého príkazu alebo s tým, že by išlo o v danej veci o tzv. „fishing expedition“. Následkom toho je nedôvodná aj námiotka o nesplniteľnosti výzvy na dobrovoľné vydanie vecí.

27. K súvisiacej námiotke o zaistení finančných prostriedkov napriek ich označeniu za vlastné prostriedky s legálnym pôvodom ústavný súd uvádza, že postup policajta realizujúceho domovú prehliadku nebol v ústavnej sťažnosti ústavnoprávne relevantným spôsobom namietaný (sťažovateľka nežiadala vysloviť porušenie základných práv postupom policajta a takúto požiadavku nemožno vyvodíť ani z obsahu ústavnej sťažnosti). Ústavná sťažnosť jednoznačne smeruje iba proti príkazu okresného súdu, ktorý však na výkone domovej prehliadky neparticipoval,

preto za sťažovateľkou prezentované skutočnosti nemôže niesť zodpovednosť. To isté platí aj pre námietky, že polícia prehľadala byt sťažovateľky pred prehliadkou a bez jej prítomnosti.

28. Zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky ČVS: PPZ-129/NKA-VY3-2023 zo 17. novembra 2023 vyplýva, že v tajnej miestnosti za vešiakovou stenou v kúpeľni v trezore v prvej bytovej jednotke rodinného domu súp. č. ■■■ bolo odňatých 20 ks 200-eurových bankoviek. Celkom boli počas domovej prehliadky zaistené finančné prostriedky vo výške 8 150 eur. Zo zápisnice nevyplýva, že by sťažovatelia vzniesli námietku proti obsahu zápisnice alebo priebehu prehliadky. Námietka sa obsahovo týka ochrany majetkových práv, ich porušenie však nebolo uvedené v petite ústavnej sťažnosti. Okrem toho majú sťažovatelia ďalej možnosť námietku uplatniť pred orgánom činným v trestnom konaní postupom podľa § 95 ods. 8, resp. § 210 Trestného poriadku.

29. Námietku o nepríslušnosti okresného súdu na vydanie napadnutého príkazu z dôvodu nesprávnej kvalifikácie skutku sťažovateľa spojili s tvrdením o porušení práva na spravodlivý proces, konkrétne práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi. Toto tvrdenie však sťažovatelia (kvalifikovane právne zastúpení) nepremietli do petitu ústavnej sťažnosti, preto sa ústavný súd porušením označeného práva nemohol zaoberať a mohol ho zohľadniť ako podporné tvrdenie k tvrdeniu o porušení v petite označených práv. Napriek tomuto záveru ústavný súd dodáva, že argumentácia záverom uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 2Tpo/66/2023-297 z 19. decembra 2023 o nepríslušnosti okresného súdu nemôže obstať, pretože sa týkala rozhodovania okresného súdu o väzbe. Toto uznesenie navyše vychádzalo z dôkazného stavu v čase vznesenia obvinenia sťažovateľovi (18. 11. 2023). Príkaz na domovú prehliadku bol vydaný 31. októbra 2023 a domová prehliadka bola vykonaná 16. až 17. novembra 2023, teda po začatí trestného stíhania (6. 7. 2023), avšak pred vznesením obvinenia. Vyvodzovať tak z predmetného rozhodnutia sťažnostného súdu o väzbe spätné závery vo vzťahu k napadnutému príkazu považoval ústavný súd za nedôvodné.

30. K súvisiacim námietkam sťažovateľky o popise skutku ústavný súd uvádza, že jeho všeobecnosť vyplýva zo skutočnosti, že v čase nariadenia domovej prehliadky sa trestné konanie nachádzalo v počiatočnej fáze preverovania, v ktorej orgány činné v trestnom konaní ešte len získavajú bližšie poznatky o trestnej činnosti. Svedčí o tom aj obsah napadnutého príkazu, v ktorom sa (na rozdiel od uznesenia o začatí trestného stíhania či realizačného návrhu z 29. 6. 2023) nachádzajú aj medzičasom orgánmi činnými v trestnom konaní bližšie zistené skutočnosti vo vzťahu k sťažovateľovi. Podstatné je, že z príkazu (a predchádzajúceho návrhu prokurátora) je zrejmý opis, akým spôsobom, v akom období a k akej trestnej činnosti malo dochádzať zo strany sťažovateľa. Z hľadiska ustálenia kvalifikácie skutku ústavný súd nezistil v napadnutom príkaze okresného súdu nedostatky svedčiace o nedostatočne komplexnom a ústavne nekonformnom hodnotení zistení uvedených v návrhu prokurátora.

31. Súhrn už uvedených faktorov odôvodňuje záver o primeranosti vykonaného zásahu. Oproti nim stojí s veľkou pravdepodobnosťou možný, negatívny dopad vykonaného zásahu na sťažovateľku v jej okolí, čo je následok nevyhnutne spojený s domovou prehliadkou vykonávanou v bytovom dome obývanom okrem sťažovateľov komunitou susedov. Početná skupina na prvom mieste uvedených faktorov však posúva celkové hodnotenie situácie v prospech primeranosti vykonaného zásahu. Ústavný súd v okolnostiach veci nezistil, že by okresný súd bez rozumného odôvodnenia uprednostnil invazívny zásah v podobe domovej prehliadky

pred ochranou súkromia sťažovateľky (III. ÚS 455/2022).

32. Ústavný súd po preskúmaní namietaného príkazu okresného súdu, ako aj zápisnice o vykonaní prehliadky konštatuje, že namietaný príkaz nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti, svojvôle, resp. arbitrárnosti. Okresný súd poskytol dostatočné dôvody vo vzťahu k účelu prehliadky spočívajúcemu v zaistení vecí dôležitých pre trestné konanie. Napokon v rámci pravidla proporcionality konštatoval nemožnosť zabezpečenia predmetných vecí miernejšími prostriedkami, resp. iným spôsobom ako ich zaistením pri domovej prehliadke.

33. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, I. ÚS 348/2019).

34. Vzhľadom na uvedené je potrebné konštatovať, že medzi namietaným príkazom okresného súdu a namietaným porušením čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 12 ods. 1 a 2 listiny a čl. 8 ods. 1 dohovoru neexistuje príčinná súvislosť, preto je ústavná sťažnosť sťažovateľky zjavne neopodstatnená a z toho dôvodu ju ústavný súd odmieta podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu